

Farské zvesti

Časopis Gréckokatolíckej farnosti
Zosnutia Presvätej Bohorodičky
v Humennom

Ročník: 12. Rok: 2019 Číslo: 19

Investujme do vzťahov, sú viac než majetok (z myšlienok pápeža Františka)

„Aj ja vám hovorím: Robte si priateľov z nespravodlivej mamony, aby vás, až sa pominie, prijali do večných príbytkov. Kto je verný v najmenšom, je verný aj vo veľkom, a kto je nepoctivý v malom, je nepoctivý aj vo veľkom.“ (Lk 16, 9-10).

V podobenstve o nepoctivom správcovi (porov. Lk 16,1-13) je hlavnou postavou chytrý a nepoctivý správca, ktorý má byť po obvinení z mrhania majetkom svojho pána prepustený zo služby.

V tejto ťažkej situácii si správca neťažká, nehľadá ospravedlnenia, ani neklesá na duchu, ale vymyslí si spôsob, ako zo situácie vyviaznuť tak, aby si zaistil pokojnú budúcnosť.

Reaguje ponajprv s jasnou myslou uvedomením si svojich limitov: „Kopať nevládzem, žobrať sa hanbím“ (v. 3). Potom koná chytrácky a ešte poslednýkrát okradne svojho pána. Zavolá si totiž pánových dlžníkov a poskracuje im dlhy, ktoré majú voči pánovi, aby si tak z nich urobil priateľov a aby sa mu za to oni neskôr odvdáčili. Toto znamená robiť si priateľov korupciou a získavať vďačnosť korupciou, ako je to žiaľ zvykom dnes.

Ježiš iste neuvádza tento príklad, aby nabádal k nepoctivosti, ale k prezieravosti. Zdôrazňuje totiž: „A pán pochválil nepoctivého správcu, že si opatrne počínal“ (v. 8), čiže s tou zmesou dôvtipu a chytráctva, ktorá ti umožní zdolávať ťažké situácie. Kľúčom

k pochopeniu tohto rozprávania je Ježišova výzva na konci podobenstva: „Robte si priateľov z nespravodlivej mamony, aby vás, až sa pominie, prijali do večných príbytkov“ (v. 9). Zdá sa to byť trochu mäťúce, no nie je: tou „nespravodlivou mamonou“ sa tu myslia peniaze – nazývané aj „diablov výkal“ – a všeobecne materiálne dobrá.

Bohatstvo môže podnecovať k stavaniu múrov, k vytváraniu rozdelení a diskriminácii. Ježiš naopak vyzýva svojich učeníkov, aby túto tendenciu zvrátili: „Robte si priateľov z mamony“. Je to výzva dokázať premieňať materiálne veci a bohatstvo na vzťahy, lebo ľudia sú viac ako veci a zaväzujú viac ako vlastnené bohatstvá.

V živote totiž prináša ovocie nie ten, kto má veľa bohatstva, ale kto vytvára a udržiava spojenectvá, mnohé vzťahy a priateľstvá prostredníctvom tých rozličných „bohatstiev“, t.j. rozličných darov, ktorými nás obdaril Boh.

Ježiš však poukazuje aj na konečný účel svojej výzvy: „Robte si priateľov z mamony, aby vás prijali do večných príbytkov“. Ak budeme schopní

premieňať bohatstvo na prostriedok vytvárajúci priateľstvá a solidárnosť, v raji nás nebude vítať len Boh, ale aj tí, s ktorými sme sa podelili vďaka dobrému hospodáreniu so všetkým tým, čo nám do rúk vložil Pán.

Bratia a sestry, dnešná evanjeliová stať v nás necháva rezonovať otázku nepoctivého správcu, ktorého pán prepustil: „Čo budem teraz robiť?“ (porov. v. 3). Zoči voči našej nedostatočnosti a našim zlyhaniam nás Ježiš uisťuje, že stále je tu čas na to, aby

sme dobrom napravili vykonané zlo. Kto spôsobil plač, nech robí niekoho šťastným; kto sa neprávom obohatil, nech obdaruje núdzneho. Ak tak budeme konať, Pán

nás pochváli, že „sme si počínali opatrne“, čiže s múdrosťou toho, kto sa považuje za Božie dieťa a dáva celého seba pre nebeské kráľovstvo.

Svätá Panna nech nám pomáha byť prezieravými, aby sme si zaistili nie svetský úspech, ale večný život, aby vo chvíli posledného súdu tí núdzni, ktorým sme pomohli, mohli dosvedčiť, že sme v nich uvideli Pána a slúžili mu.

Etiketa v našom chráme

(liturgicko-pastorálne zamyslenie nad prežívaním bohoslužieb)

Správanie sa v chráme počas bohoslužieb – postrehy z praxe

Ak pri príchode do chrámu zbadám v chráme známeho, ktorý je v značnej vzdialenosti, stačí ho kontaktovať očami, pousmiať sa, či kývnuť hlavou. Priestor a čas na rozhovor s ním je po svätej liturgii vonku pred chrámom, nikdy nie v chráme.

Nikdy nežujte žuvačku v chráme, je to jednak veľmi nespoločenské a zároveň porušujete eucharistický pôst.

Nehryzte si nechty, je to prejav nervozity. Nektelte nohami, naznačuje to vnútorné napätie. Nehrajte sa s vlasmi, znamená to rozptyľovanie. Je nesprávne zamerať pozornosť na akúkoľvek inú osobu alebo objekt, keď by sme sa mali zamerať len na Boha.

Veľkým problémom v dnešnej dobe je používanie mobilného telefónu. Mobilný telefón by sa nikdy nemal používať počas bohoslužieb na komunikovanie, telefonovanie alebo posielanie SMS správ. Ak ho už máme so sebou, je treba prepnúť si ho do tichého režimu. Uvedomme si, že žiadny hovor nie je dôležitejší ako prežívanie modlitby

v chráme, teda môj rozhovor s Bohom. Tomuto tvrdeniu učme už aj malé deti a neučme ich prežívať čas v chráme hraním hier na mobile.

Ďalším častým javom v dnešnej dobe je mať v chráme slnečné okuliare na očiach alebo na hlave ako čelenku. Nie je to prípustné, ani na očiach, ani na vrchu hlavy ako čelenku. Slnečné okuliare do miestnosti nepatria. Treba ich mať v puzdre. Tvrdenie, že okuliare na vrchu hlavy sú ozdoba a módnny doplnok, z pohľadu spoločenskej etikety neobstojí. No keď je človek chorý (má poškodený zrak, je po operácii oka...) môže mať slnečné okuliare aj v miestnosti.

Mladí by mali ponúknuť svoje miesta tehotným, chorým alebo starším stojacim.

V chráme sedíme pokojne, nevykladáme si nohy na lavicu ani na sedadlo a ruky nemáme vo vreckách.

Častým javom je aj to, že niektorí ľudia prichádzajú do chrámu s veľkými taškami. Dbajme na to, aby sme tašky uložili na miesto, kde nebudú prekážať v prechádzaní.

Mokrý dáždnik odložím mimo lavice, aby nebolo mokré sedadlo alebo

kľáčadlo. Mokrý dáždnik v nijakom prípade nekladíme pod nohy inému človeku. Odporúčam vložiť mokrý dáždnik, ak je skladací, do igelitovej tašky alebo vrecúška. Takto zabalený ho

môžeme dať aj do kabelky. Keď máme veľký dáždnik, ktorý sa nevmestí do igelitovej tašky, alebo ju nemáme so sebou, treba starostlivo zvažovať, kam ho v chráme

položíme či oprieme. Na lavici alebo na drevenej podlahe nemá mokrý dáždnik čo hľadať.

V chráme sa v nijakom prípade nevyzúvam, ani keby mi bolo horúco alebo ma tlačili topánky. Častou obuvou v lete sú tzv. žabky, ktoré však ako obuv do chrámu nepatria, a teda nemôžeme si ich obuť do chrámu ani ako letnú obuv.

Počas bohoslužieb nespíme, nečítame letáky a ani sa nemodlíme niečo iné počas obradov (napr. ruženec počas liturgie). Venujme pozornosť práve prebiehajúcej bohoslužbe.

Často sú v chráme v laviciach položené rôzne modlitebné knihy alebo

predtlačené liturgické texty. Tie sa domov neberú! Ak máme o niečo záujem, treba sa pýtať kompetentných a zariadiť sa podľa ich inštrukcií. Ak berieme z chrámu aj nejaký časopis (určený na predaj),

netreba zabudnúť za tento časopis zaplatiť do priloženej pokladničky.

Toto je iba niekoľko postrehov z našej farnosti, ktoré môžu všetkým

nám pomôcť skvalitniť náš duchovný život a aj samotné prežívanie bohoslužieb v chráme.

Mnohí sme už boli na rozličných pútnických miestach a pred vstupom do jednotlivých chrámov sme videli inštrukcie a odporúčania (resp. už aj sprievodcovia vopred upozorňujú pútnikov) o vhodnom oblečení a správaní sa v chráme. Nikoho z nás vtedy ani len nenapadne polemizovať, či búriť sa voči týmto nariadeniam, či obmedzeniam. Všetci sa snažíme prispôbiť. Keď tu funguje na veľkých pútnických miestach, prečo by to nemalo fungovať aj v našom chráme?

Liturgický program

Liturgický program po 18. nedeli po Päťdesiatnici od 14.10. do 20.10. 2019

Pondelok 14.10.	Naša prepodobná matka Paraskeva Trnovská	06:30 sv. lit. (osl.) † Ján 18:00 sv. lit. (slov.) † Ján, Helena
Utorok 15.10.	Prep. otec Eutymios Nový Sv. prep. muč. Lukián	06:30 sv. lit. (osl.) † Mikuláš, Andrej 18:00 sv. lit. (slov.) 1. † Terézia 2. † Andrej, Mária, Andrej, Michal
Streda 16.10.	Sv. mučeník Longin Stotník	06:30 sv. lit. (osl.) † Michal, Mária... (panychída) 18:00 sv. lit. (slov.) † Mária, Michal, Anna
Štvrtok 17.10.	Sv. prorok Ozeáš. Sv. prep. mučeník Andrej Krétsky	06:30 sv. lit. (osl.) † Mária (panychída) 18:00 sv. lit. (slov.) 1. † Jarmila (panychída) 2. † Helena
Piatok 18.10.	Sv. apoštol a evanjelista Lukáš zdržanlivosť od mäsa	06:30 sv. lit. (osl.) † Jozef, Štefan, Juraj, Helena 18:00 sv. lit. (slov.) † Mária, Helena
Sobota 19.10.	Sv. prorok Joel Sv. muč. Varus	06:30 sv. lit. (osl.) † Andrej 17:00 Veľká večiereň 18:00 sv. lit. (slov.) † Anna, Jozef, Ján...
Nedeľa 20.10.	19. nedeľa po Päťdesiatnici Sv. veľkomoč. Artemios hl. 2 Zbierka: Misie	07:30 sv. lit. (slov.) * Veronika s rod. 09:00 sv. lit. (osl.) * za farnosť 11:00 sv. lit. (slov.) * Ivana 17:15 Veľká večiereň 18:00 sv. lit. (slov.) * Marián, Marián, Adam, Marián

Liturgický program

Liturgický program po 19. nedeli po Päťdesiatnici

od 21.10. do 27.10. 2019

Pondelok 21.10.	Prepodobný Hilarión Veľký	06:30 sv. lit. (csl.) 18:00 sv. lit. (slov.)	† Alžbeta * Peter, Viktor, Milan
Utorok 22.10.	Sv. apoštolom rovný Aberkios Divotvorca, hierapolský biskup	06:30 sv. lit. (csl.) 18:00 sv. lit. (slov.)	† Mária, Mikuláš, Júlia... 1. * Timea 2. * Jozef
Streda 23.10.	Sv. apoštol Jakub, Pánov brat podľa tela	06:30 sv. lit. (csl.) 18:00 sv. lit. (slov.)	† Anton 1. † Ján (panychída) 2. † Patrik, Juraj, Anna, Peter
Štvrtok 24.10.	Svätý mučeník Aretas a spoločníci	06:30 sv. lit. (csl.) 18:00 sv. lit. (slov.)	† Štefan † Vasil' (panychída)
Piatok 25.10.	Sv. muč. Marcián a Martyrios zdržanlivosť od mäsa	06:30 sv. lit. (csl.) 17:00 Veľká večiereň 18:00 sv. lit. (slov.)	† Helena, Ján † Michal, Michal, Alžbeta,..
Sobota 26.10.	Sv. veľkomučeník Demeter Myromvonný	07:30 sv. lit. (csl.) 17:00 Veľká večiereň 18:00 sv. lit. (slov.)	* za farnosť † Fedor, Mária
Nedeľa 27.10.	20. nedeľa po Päťdesiatnici Sv. muč. Nestor hl. 3	07:30 sv. lit. (slov.) 09:00 sv. lit. (csl.) 11:00 sv. lit. (slov.) 17:15 Veľká večiereň 18:00 sv. lit. (slov.)	* Marko, Tatiana * za farnosť * Peter, Gabriela, Gabriela Ivana, Mariana * Mária, Štefan, Mariana

Sv. apoštol a evanjelista Lukáš

(18. október)

Svätý apoštol a evanjelista Lukáš pochádzal, podľa starovekej tradície, zo sýrskej Antiochie. Jeho rodičia boli veľmi zámožní. Vybadaťli mnohé schopnosti u svojho syna a dali ho na štúdiá. Okrem vzdelania dobre poznal aj vtedajšiu grécku kultúru. Povoláním bol lekár a vo svojich textoch používal často odbornú lekársku terminológiu, keď dôkladne opisoval choroby. Bol známy aj ako maliar. Pripisujú sa mu prvé ikony Bohorodičky s malým Ježiškom v náručí.

Ku kresťanskej viere ho priviedol apoštol Pavol. Stal sa jeho verným spolupracovníkom a sprevádzal ho na jeho misijných cestách.

Svätý Lukáš napísal evanjelium a tiež Skutky apoštolov. Jeho texty mali upevniť vieru kresťanov obrátených z pohanstva, aby si uvedomili, že spasiteľné dielo Ježiša Krista bolo vykonané pre všetkých ľudí, teda aj pre pohanov.

Sv. Lukáš sa určite okrem sv. Pavla stretal i so svätým Jánom apoštolom a Pannou Máriou. Potvrďuje to aj jeho evanjelium, ktoré popisuje udalosti, ktoré sa mohol dozvedieť jedine od Panny

Márie, alebo jej najbližších. On jediný opisuje „Zvestovanie“, píše veľmi podrobne o narodení Pána Ježiša.

Celé jeho evanjelium by sme mohli nazvať evanjeliom o milosrdnej láske Otca. Zvlášť to vidíme v podobenstvách, ktoré sa objavujú len v jeho evanjeliu: o dobrom pastierovi hľadajúcom stratenú ovcu, o mánotratnom synovi, podobenstvo o milosrdnom samaritánovi...

Skutky apoštolov, ktoré tiež on napísal, sú pokračovaním udalostí z evanjelia, zachytávajú Pánovo nanebovstúpenie, Zoslanie Svätého Ducha, obrátenie Šavla, mučenícku smrť diakona Štefana, prenasledovanie kresťanov.

Po mučeníckej smrti apoštola Pavla začal hlásať Kristovo učenie pohanom a Židom v Macedónsku, Dalmácii, Taliansku a Galii.

Sv. Gregor Nazianský píše, že 84-ročný Lukáš zomrel mučeníckou smrťou v Patrase a že ho obesili na olivový strom. Iná verzia hovorí, o tom, že zomrel prirodzenou smrťou.

Infocentrum

(aktuality a informácie)

❖ **Október je mesiacom modlitby posvätného ruženca.** Mesiac október je mesiacom mariánskej úcty, špeciálne skrze modlitbu posvätného ruženca. Modlitba ruženca bude mať vždy konkrétny úmysel na daný deň.

Pozývame aj k modlitbe desiatku svätého ruženca v našich rodinách, na úmysly našej farnosti, vždy v **nedeľu o 20.00 hod.**

❖ **Milión detí sa modlí ruženec.** V piatok (18.10. 2019) sa uskutoční celosvetová modlitbová iniciatíva Milión detí sa modlí ruženec za jednotu a pokoj vo svete. Pozývame všetkých vás zapojiť sa do tejto detskej misie modlitby: o 9:00 hod. prostredníctvom TV Lux alebo o 17:15 hod. modlitbou posvätného ruženca v našom farskom chráme.

❖ **Misijná nedeľa.** V nedeľu (20.10. 2019) je Misijná nedeľa v mimoriadnom misijnom mesiaci, ktorý vyhlásil pápež František. V našej farnosti budeme sláviť sv. liturgiu o 9:00 hod. s úmyslom za Cirkev na misiách vo svete a takisto vyhlásenou finančnou zbierkou podporíme apoštolskú prácu misionárov. na túto nedeľu je vyhlásená Zbierka na misie

❖ **Biblická škola vo farnosti.** Pravidelné stretnutia rozjímaní nad Božím Slovom budú vo štvrtok po večernej liturgii. Účastníci stretnutí nech si prinesú Sväté Písmo.

❖ **eRko stretká v našej farnosti.** Od začiatku nového školského roku začali aj nové **eRko stretnutia** pre deti do 12 rokov z našej farnosti. Pozývame všetky deti z našej farnosti. Stretnutia sa konajú v budove nášho cirkevného gymnázia vždy od 14:00 hod.

Termíny najbližších stretnutí: 19.10., 26.10., 09.11., 23.11., 07.12. a 21.12. 2019.

FARSKÉ ZVESTI

Informačno-formačný časopis farnosti pre vnútornú potrebu farnosti

Vydáva: Gréckokatolícka cirkev, farnosť Humenné

Adresa: Osloboditeľov 28, 066 01 Humenné

Telefón: 057/775 3628

Web: www.grkathe.sk

Email: humenne@grkatpo.sk

Zaopatrovanie chorých v nemocnici (non-stop linka): 0907 323 733

Dobrovoľný príspevok (tlač 1ks = 0,20 €)

IBAN farnosti: SK3009000000000086909038

Texty článkov neprešli gramatickou úpravou.

Autori článkov a zodpovední za vydanie: o. Miroslav Il'ko, o. Pavol Dancák ml., o. Pavol Fečkanin